

از سازمان‌های بین‌المللی تا کارخانه مطلق سازی

دومین شانس

از: کنتان ویرژیل گورگیو - ترجمه‌ی: دکتر عبدالرضا مهدوی - ۵۴ صفحه - چاپ دوم - ناشر: سازمان کتابهای جیبی

«کنتان ویرژیل گورگیو، نویسنده، روانشناس، فیلسوف و دیپلمات رومانی، پرسرو صداترین نویسنده‌ی پس‌از جنگ جهانی اخیر در اروپا لقب گرفته است، زیرا بیش‌ازهر نویسنده‌ی دیگری منقدان با او موافقت یا مخالفت کرده و درباره‌ی کارها و نظریاتش بحث و انتقاد نموده‌اند. او فرزند کشیشی از اهالی یکی از دهات بسارابی (رومانی) است که در سال ۱۹۱۶ متولد شده، تحصیلات دبستانی و دبیرستانی خود را در شهر «کیشیف» به پایان رسانید و در نوزده سالگی برای تحصیل ادبیات و فلسفه در دانشگاه بوخارست، به آن شهر رفت. او استعداد فراوانی در شاعری و نویسندگی داشت و هنگامیکه در دانشگاه تحصیل می‌کرد، اشعار و مقالاتی برای روزنامه‌های مهم بوخارست می‌فرستاد و به واسطه‌ی موفقیتی که این نوشته‌ها به دست آورد، یکی از روزنامه‌ها او را به‌عنوان خبرنگار و نویسنده استخدام کرد. در خبرنگاری نیز گورگیو ذوق و استعدادی از

خود نشان داد و در مدت کوتاهی مشهور شد. در این هنگام آتش جنگ دوم جهانی افروخته شد و رومانی نیز، همراه دولت‌های محوره و آژنه جنگ گردید. گورگیو به خدمت زیر پرچم خوانده شد و به‌عنوان خبرنگار جنگی به جبهه اعزام گردید و پس از شش ماه کتابی به نام: «توقان بر فراز دنی‌یستر» نوشت که آوازه‌ی شهرتش در سراسر رومانی پیچید و وی موفق به دریافت جایزه‌ی سلطنتی از پادشاه رومانی گردید. آنگاه همراه ارتش رومانی به ماموریت‌های دیگری در جبهه‌ی اوکراین و دریای سیاه رفت و کتابهای «جنگ کریمه» و «نبرد یک زیردریایی» را نگاشت و بیش‌از پیش به شهرتش افزوده شد و در همان گیراگیر جنگ به‌سست وابسته‌ی مطبوعاتی سفارت رومانی در یوگسلاوی منصوب شد.

«ویرژیل گورگیو» تا پایان جنگ در این سمت باقی ماند تا آن‌که دولت طرفدار محور، در رومانی شکست خورد و در تابستان ۱۹۴۴ ارتش سرخ سراسر آن کشور را اشغال کرد و روسها خانواده‌ی گورگیو را به‌سیری تبعید نمودند. گورگیو با کارمندان دیگر سفارت رومانی به‌متفقین پناهنده شدند و آمریکایی‌ها آنها را به عنوان اسیر جنگی بازداشت کردند و در آلمان به زندان

انداختند. «گورگیو» چهار سال در بازداشتگاه‌های گوناگون آمریکایی‌ها در آلمان اشغال شده به‌سر برد. در این مدت کتاب «ساعت بیست و پنجم» را نوشت و هنگامیکه در اواخر سال ۱۹۴۸ از زندان آزاد شد، در صدد چاپ این کتاب برآمد ولی مقامات آمریکایی به‌عنوان اینکه این کتاب جنبه‌های ضدآمریکایی دارد، خواستند دوباره او را بازداشت و کتابش را توقیف کنند و گورگیو، به‌میانجیگری سفیر واتیکان از آلمان خارج شد و به فرانسه رفت و در ۱۹۴۹ کتاب «ساعت بیست و پنجم» را در پاریس چاپ و نشر کرد. این کتاب موفقیت شگفت‌انگیزی بدست آورد و در مدت کوتاهی به‌بیست و چهار زبان ترجمه شد و در عرض یکسال فقط ۲۵۰۰۰۰ جلد آن در فرانسه به‌فروش رسید و منقدان و نویسندگان بزرگ و درجه اول فرانسه او را نویسنده و روانشناس زیردستی شناختند.

از آن پس «ویرژیل گورگیو» در پاریس اقامت گزید و به‌نوشتن شاهکار دیگرش بنام: دومین شانس [کتاب حاضر] پرداخت.

نوشتن این کتاب دو سال به‌طول انجامید و سرانجام در نوامبر ۱۹۵۴ منتشر شد. در دومین شانس نویسنده با زیردستی و توانایی بسیار، رژیم‌های سیاسی هم‌زمان خود را بیاد انتقاد گرفته ۵۹

ایمان به
در زمانه
بریا شده
به معنی «
مصطلح
و خاصیت
و همی
زحایی بش
آنها ساخت
تا بشر بشو
معنوی و
نتیجه مع
بر داشته
وزنها بار
ساخت آد
شود. آد
شوریده و
می کرد
بالاخره به
معمار پیر
قرار آد
بتر احسا
روما
آثار خیال
اورا از خ
بهم آمیخ
گوشه و ک
برای مرد
موضوع
و گیرنده
چاپک
دستگاهی
می کند و به
محرکه فنا
اما در اثر
یعنی قسمتی
بیروان فل
شده بود
خدای حقی
می نماید
فاجعه انگیز
دنیاى اقت
در نتیجه اف
ناخوشیهای
دید می آید
می گردد
بیست سال
بود، و با
چاپک برای
بشاند و آن
این پیش آ
و از دریچه
عب
سیاسی و
بمسائل جه
زلفات فنی

BANK

طرح از پطرس کارامیان

چاپک پیرو فلسفه‌ی پراگماتیسم می‌باشد که آمیخته با فروتنی و سادگی و بیشتر متمایل به بشر دوستی و خوشبینی نسبی است. این نویسنده به حقایق ساده‌ای که به‌سود زندگی باشد و همدردی با توده‌های گمنام می‌پردازد و از بلندپروازی و کشف حقیقت مطلق و هدفهای غول‌آسا گریزان است، به همین مناسبت آنچه بر مدعا و به‌منظور استفاده‌جویی و عوام فریبی است در نوشته‌هایش بیرحمانه مورد طعن و طنز قرار می‌گیرد.

چاپک ابتدا با برادر بزرگ خود ژوزف در نویسندگی همکاری می‌کرد و طرفدار سبک کلاسیک بود، ناگهان رابطه‌ی خود را با اسلوب پیشین ترک گفته، سبک ساده و شیوایی را در پیش می‌گیرد؛ یعنی زبان گفتگوی چک را با زبان ادبی می‌آمیزد. ولیکن با وجود سادگی ظاهری، سبک بسیار دقیق و کارکننده‌ای را دنبال می‌کند زیرا به‌خوبی می‌داند چه لغات و اصطلاحاتی را در زبان پهلوانان خود بگذارد که درخور پیشه و مقام و روحیه‌ی آنها باشد.

یکی از شاهکارهای چاپک که او را به‌دنیا شناساند، درام خیالی R.U.R. است که حمله به آمریکایی مآبی خشک و انتقاد از کسانی است که

چاپک در سال ۱۹۶۷ فیلم چاپک و مؤثری از روی کتاب: «ساعت بیست و پنجم» تهیه شد که موفقیت زیادی به‌دست آورد. ولی اغلب منتقدان و صاحب نظران عقیده دارند که در میان آثار این نویسنده، «دومین شانس» ارزش بیشتری دارد.

کارخانه مطلق سازی

کارل چاپک - ترجمه‌ی حسن قائمیان - چاپ سوم. با مقدمه‌ی صادق هدایت - ناشر: سازمان کتابهای جیبی «کارل چاپک Karl Capek (۱۸۹۰-۱۹۳۸)» یکی از بزرگترین نویسندگان معاصر چک اسلواکی به‌شمار می‌رود که شهرت جهانی به‌هم رسانیده و آثارش به‌بیشتر زبانها ترجمه شده است. چاپک در نویسندگی استعداد شگرفی نشان داده و آثار گوناگونی از قبیل داستان، افسانه، رمان، نمایشنامه و غیره از خود باقی گذاشته است که همگی آنها به‌اندازه‌ای تازگی و گیرندگی دارد که نمی‌توان این نویسنده را به‌آسانی در سلك یکی از دبستانهای معمولی ادبی جای

و اوضاع زمان جنگ دوم و پس از جنگ را در اروپا به‌خوبی تشریح کرده است. جنبه‌ی داستانی «دومین شانس» زیاد نیست ولی در هر صفحه‌ی آن نکته‌هایی گنجانده است که از نظر خواننده‌ی ژرف بین دور نمی‌ماند به‌خصوص اگر کسی به‌طرز فکر طبقات و کسانی که در این کتاب نام برده شده، آشنا باشد، بیشتر به‌وسعت فکر و توانایی نویسندگی گورگیو پی خواهد برد. بسیاری از منتقدان مشهور از نویسندگی «دومین شانس» تجلیل فراوان کرده و حتی او را با تولستوی نویسنده‌ی شهر روسی مقایسه نموده‌اند.

«ویرژیل گورگیو» در سال ۱۹۶۲ در سلك روحانیون درآمد و در حال حاضر اسقف کلیسای ارتدکس پاریس می‌باشد. کتابهای دیگری که در سالهای اخیر نوشته عبارتند از:

مردم فناپذیر - چرا مرا ویرژیل نامیده‌اند - قربانیان دانوب - ردای پوستی - محمد، پیغمبری که از نو باید شناخت - جنگجویان مزدور - شلاق - از ساعت بیست و پنجم - تا ابدیت - مردی که تنها سفر رفت - جاودانان آگاپیا - جوانی دکتر نور - خانه‌ی پتر وادا - گدایان معجزه - جنایت کیرالس - ابراهیم - آتنا گوراس

ایمان به ترقی علوم و ماشین دارند. موضوع نمایشنامه در زمانهای آینده می‌گذرد که کارخانه Robots برپا شده است - این لغت ساختگی در تمام زبانها به معنی « آدم - ماشین » یا « آدمک خودکار » مصطلح شده . آدمکهای نامبرده فقط فاقد احساسات و خاصیت تولید مثل هستند و گرنه زنده و باهوشند و همه‌ی خواص آدمی را دارا می‌باشند . برای رعایای بشر از شکنجه‌ی کار ، مقدار زیادی از آنها ساخته شده و به معرض فروش گذاشته می‌شود تا بشر بتواند از قید احتیاجات مادی رسته و به عالم معنوی و تربیت اخلاقی خود بپردازد . ولیکن نتیجه معکوس می‌شود : زیرا همین که رنج کار برداشته شد ، مردم همه به عیش و نوش می‌پردازند و زنها بارور نمی‌شوند . زن رئیس کارخانه دستور ساخت آدمکها را می‌سوزاند تا نشان منقرض شود . آدمکها که به دوام موقت خود پی می‌برند شوریده و به جز معمار پیری که با آنها همکاری می‌کرد ، همه‌ی مردم را بیرحمانه می‌کشند و بالاخره به کشف راز تولید مثل موفق می‌شوند و معمار پیر ، شاهد عقابازی آنها می‌شود ، از این قرار آدمکهای خودکار بی‌احساسات ، جانشین بشر احساساتی می‌گردند .

رومان « کارخانه‌ی مطلق سازی » نیز در ردیف آثار خیالی جایگ قرار می‌گیرد و تمام مشخصات او را از خیالیاتی افکار گسسته‌ی علمی و جدوهزل بهم آمیخته گرفته تا اندکی بیانی افکار شاعرانه ، گوشه و کنایه‌ی تلخ و مهر و دلبستگی نویسنده را برای مردم معمولی به خوبی آشکار می‌سازد . موضوع انتخاب شده بکروباشیوهی بسیار تازه و گیرنده‌ای پرورانیده شده است :

جایگ فرض می‌کند مهندسی به اختراع دستگاهی کامیاب می‌شود که ماده را کاملاً تجزیه می‌کند و به مصرف می‌رساند و به این وسیله ، نیروی محرکه فناپذیر و بسیار ارزانی به دست می‌آورد . اما در اثر تجزیه‌ی ماده ، مطلق آزاد می‌شود . یعنی قسمتی از پرتوالوهیت که به موجب عقیده‌ی بیروان فلسفه‌ی « وحدت وجود » در ماده زندانی شده بود ، رها می‌گردد . از این رودستگاه نامبرده تعدادی حقیقی و بی‌غل و غش را داخل درامور تئوی می‌نماید . سپس نویسنده تشریح می‌کند که نتایج فاجعه‌انگیز این سوخت تمام نشدنی و مفت را در دنیای اقتصادی و اخلاقی و انسانی شرح بدهد . در نتیجه افزایش محصولات ، ورشکستگی ، قحطی ، ناخوشیهای و آگیردار مذهبی و عرفانی و شورش پدید می‌آید و بالاخره منجر به بزرگترین جنگها می‌گردد . برخی از این پیش آمدها که جایگ در بیست سال پیش (از جنگ جهانی) تصور کرده بود ، با وقایع بعد از جنگ اخیر جور در می‌آید . جایگ برای اینکه فرض خیالی خود را به کرسی بنشاند و آن را بقبولاند ، تاثیر اقتصادی و روحانی این پیش آمد را در درجه‌های گوناگون می‌کشد و باز در نتیجه چشم اشخاص مختلف می‌نگرد .

همچنین توضیحات تاریخی و مذهبی و سیاسی و جغرافیایی فراوان می‌دهد که مربوط به مسائل جهانی می‌شود . از این لحاظ با اصطلاحات و لغات فنی و علمی و فلسفی روبرو می‌شویم که

در زبان فارسی اغلب آنها سابقه‌ی ذهنی ندارد و به همین علت کار ترجمه را دشوار می‌کند ... نیز ناگفته نماند که آقای حسن قائمیان با دقت و مهارت کاملی که به سرحد وسواس می‌رسد ، کوشیده‌اند تا معنی کامل هر لغت و جمله را بعد از مقابله با ترجمه‌ی فرانسوی و انگلیسی به‌کلیه زبان فارسی در بیاورند ، به طوری که می‌توان گفت: این کتاب نمونه‌ای از ترجمه‌ی دقیق و صحیح آثار نویسندگان اروپایی است .... صادق هدایت

سازمانهای بین‌المللی

از : بی‌نور ژربه

ترجمه‌ی محمد امین کاردان

ناشر : سازمان کتابهای جیبی

چاپ دوم

« قرن بیستم ، قرن سازمانهای بین‌المللی است . ملل دنیا هر روز بیش از پیش به وحدت خود و به همبستگی عملی موجود بین خود پی می‌برند و آگاهی پیدا می‌کنند . از سویی بشریت عصر حاضر به صورت تعداد روز افزون دولتهای حاکم ، از یکدیگر جدا شده و از طرف دیگر وحدت و یکسانی موجود بین انسانها به علت جنبه‌ی جهانی مسائل اقتصادی ، دیپلماتیک و نظامی تقویت گردیده و استحکام یافته است . بطوریکه از این پس بین تمام گروههای انسانی نوعی ارتباط و پیوستگی واقعی وجود دارد . یکی از صور تظاهر و بروز این ارتباط و پیوستگی ، ایجاد سازمانهای بین‌المللی است که کثرت و تعدد آنها یکی از خصوصیات دورمی‌گونی محسوب می‌گردد .

می‌توان به جرات اظهار داشت که در عصر حاضر هیچ دولتی قادر نیست بدون توجه به وجود تعدادی چند از سازمانهای بین‌المللی جهانی و تأثیر این است به اتخاذ تصمیمات مهمی در سیاست خارجی بزند . مثلاً دولت فرانسه برای مشخص ساختن و تعیین دیپلماتی خویش باید عضویت خود را در سازمان ملل متحد ، در سازمان پیمان آتلانتیک شمالی و در سازمانهای اروپایی در مدنظر داشته باشد . سیاست نظامی فرانسه تا حدود زیادی منوط به عضویت این دولت در پیمان آتلانتیک شمالی است . تصمیمات اقتصادی خارجی این کشور نباید با عضویت این کشور در صندوق بین‌المللی پول ، قرارداد عمومی درباره‌ی تعرفه‌های گمرکی و تجارت ، سازمان همکاری اقتصادی اروپا ، جامعه‌ی اروپایی ذغال - سنگ و فولاد ، بازار مشترک اروپایی و غیره مابینتی داشته باشد .

مقصود این نیست که گفته شود مثلاً سیاست خارجی ، سیاست نظامی و سیاست اقتصادی یک کشور به صرف عضویت این مملکت در بعضی از سازمانهای بین‌المللی ، کاملاً مشخص و معین خواهد بود . مقصود اینست که این سازمانهای بین‌المللی آزادی عمل سیاستمداران و نظامیان و اقتصاددانان چنین مملکتی را بطور مشخص و معینی محدود می‌سازند و همین امر که دولتها این محدودیتهای وارده بر آزادی عمل خویش را قبول می‌کنند ، دال بر این است و نشان می‌دهد که چقدر نسبت به این

سازمانهای بین‌المللی علاقمندند . با وجود این ، فقط دولتها نیستند که در فعالیتهای سازمانهای بین‌المللی شرکت می‌جویند . هر یک از گروههای انسانی که در داخله‌ی کشوری به علت منافع اقتصادی و حرفه‌ای - اعتقادات مذهبی - ایده‌نولوژی سیاسی - ذوق و دید ادبی و هنری و ورزشی بوجود می‌آیند ، می‌کوشند تا با گروه مربوط در سایر کشورها تماس بگیرند و همبستگی و تعاون بین خویش را در مقیاسی بین‌المللی تأمین کنند .

بدین طریق سازمانهای بین‌المللی خصوصی از وراء مرزهای ملی با یکدیگر ارتباط می‌یابند و رشته‌های ارتباطی بوجود می‌آورند که در هر مورد معین و با کم و بیش موفقیت ، نشان دهنده و حاکی از احتیاج و نیاز به همبستگی جهانی است .

این سازمانهای بین‌المللی خصوصی بسیار زیاد است و انواع آن بسیار مختلف : مثل شرکتهای مالی بزرگ ، کلیساها ، سازمانهای سندیکائی جهانی ، احزاب سیاسی بین‌المللی ، انجمن‌های بین‌المللی گوناگون و غیره ...

اهمیت این سازمانها نیز بسیار متغیر و تخمین میزان نفوذ آنها گاه مشکل است . بعضی از آنها صرفاً دستکاههای ارتباطی ساده‌ای هستند که نقش و عمل مستقیمی در تحولات جهانی ندارند و حال آنکه بعضی دیگر با کمک‌داری چنان قدرت مادی و معنوی هستند که از قدرت بسیاری از دولتها نیز کاملتر و بیشتر است .

به همین جهت مطالعه و بررسی سازمانهای بین‌المللی را نمی‌توان به پیمانه‌ی ساده کردن موضوع ، به مطالعه سازمانهای بین‌المللی عمومی - که بیشتر شناخته شده‌اند اما همیشه نفوذشان بیشتر از سایر سازمانها نیست و در داخل آنها دولتها با یکدیگر همکاری یا مبارزه می‌کنند - محدود کرد .

چنین مطالعه‌ای باید سازمانهای خصوصی را نیز در نظر بگیرد زیرا تعداد این سازمانها خود دال بر بیشتر و یک جامعه‌ی بین‌المللی زنده و پیچیده است .

بدیهی است تشریح جزئیات تمام این سازمانهای بین‌المللی عمومی و خصوصی ، جهانی و منطقه‌ای ، سیاسی و فنی : امکان‌پذیر نیست و تهیه‌ی بیان از فعالیتهای بسیار گوناگون آنها نیز غیر ممکن است . ما در اینجا (در کتاب حاضر) مخصوصاً سعی خواهیم کرد با اتخاذ نقطه‌نظری مبتنی بر علم سیاست - و نه حقوق - تا بلوی از مجموع این سازمانها تهیه نماییم و موقعیت و محل خاص هر یک را با توجه به سایر سازمانها مشخص سازیم و نقشی را که واقعا در روابط بین‌المللی ایفا می‌کند ، تشریح و تعیین کنیم .

م . گ .